

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องต่าง ๆ โดยมีหัวข้อดังต่อไปนี้

- 2.1 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชนสตรีจ้าวภูผา ตำบลจันทเขลม อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี
- 2.2 ข้อมูลทั่วไปของต้นคลุ้ม
- 2.3 ภูมิปัญญาหัตถกรรมจากต้นคลุ้ม
- 2.4 การตกแต่งพื้นผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผา
- 2.5 การพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 2.6 การออกแบบหัตถอุตสาหกรรม
- 2.7 แนวโน้มการออกแบบของขวัญและสินค้าไลฟ์สไตล์ปี 2023
- 2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความเป็นมาของวิสาหกิจชุมชนสตรีจ้าวภูผา ตำบลจันทเขลม อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีจ้าวภูผา เป็นกลุ่มวิสาหกิจชุมชนขนาดเล็ก ที่ก่อตั้งในปี พ.ศ. 2559 โดยสตรีชุมชนตำบลจันทเขลมจำนวน 30 คน มีประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน คือ นางลลิตี แซ่ตั้ง เพื่อผลิตสินค้าเครื่องจักสานจากต้นคลุ้ม ซึ่งเป็นพืชที่มีมากในอำเภอคิชฌกูฏ ในอดีตกลุ่มชาติพันธุ์ของที่อาศัยอยู่มากในแถบตำบล ตะเคียนทอง ตำบลคลองพลู และตำบลจันทเขลม นำต้นคลุ้มมาจักสานทำเป็นเสื่อปูลอน เครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนมากจะทำใช้ในครัวเรือนเท่านั้น ทางกลุ่มวิสาหกิจ ฯ จึงนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นการจักสานจากต้นคลุ้มมาผลิตสินค้าเพื่อจำหน่าย ปัจจุบันทางกลุ่มวิสาหกิจ ฯ ได้ผลิตสินค้าเครื่องจักสานจากต้นคลุ้ม เช่น ของตกแต่งบ้าน กระเป๋า ของที่ระลึก ภายใต้แบรนด์ จันทของ จำหน่ายในงานแสดงสินค้าต่าง ๆ และจำหน่ายทางออนไลน์ ซึ่งได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้บริโภคที่นิยมสินค้าทำมือ ทางกลุ่มวิสาหกิจ ฯ มีวิสัยทัศน์และพันธกิจคือ ร่วมกันขับเคลื่อนภูมิปัญญาท้องถิ่น “จันทของ” ให้เป็นที่รู้จักในวงกว้าง และมีบริการหลังการขายด้วยงานประณีต โดยอัตลักษณ์รูปแบบเดิมของผลิตภัณฑ์จันทของ กลุ่มวิสาหกิจ ฯ ได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐ ในเรื่องการอบรมเพิ่มทักษะต่าง ๆ จนทำให้ได้เข้าร่วมการประกวด Most Innovation OTOP Awards 2017 ของกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (กลุ่มวิสาหกิจชุมชนสตรีจ้าวภูผา , 2559 : 1-2)

ภาพที่ 2.1 ผลิตภัณฑ์ของใช้ในบ้านจากกลุ่มวิสาหกิจฯ
ที่มา : (จันท์ชอง, 2563)

ภาพที่ 2.2 ผลิตภัณฑ์ของแต่งบ้านจากกลุ่มวิสาหกิจฯ
ที่มา : (จันท์ชอง, 2562)

ภาพที่ 2.3 ผลิตภัณฑ์กระเป๋าจากกลุ่มวิสาหกิจ ฯ
ที่มา : (จันทร์ทอง, 2562)

2.2 ข้อมูลทั่วไปของต้นคลุ้ม

เว็บไซต์สมุนไพรดอทคอม (2565) ได้ให้ข้อมูลทั่วไปของต้นคลุ้มไว้ว่า ต้นคลุ้มมีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Donax caniniformis* (G. Forest) K.Schum เป็นพืชยืนต้นไม้เนื้ออ่อนเจริญเติบโตขึ้นเป็นพุ่มหรือเป็นกอ และมีอายุยืนหลายปี มีถิ่นกำเนิดตามธรรมชาติที่เป็นน้ำหรือเป็นโคลนตามริมคลองริมสระหรือตามลำธารตามหุบเขาในพื้นที่ภูเขาหินปูน ภูมิภาคที่มีความชุ่มชื้นที่ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน 800 เมตร ลำต้นมีทั้งแบบตั้งตรงและเป็นแบบเลื้อย มีเหง้าหรือหัวอยู่ใต้ดินสามารถแตกหน่อได้ ลำต้นกลมเป็นสี่เหลี่ยมซี่ออกเป็นข้อ ๆ และมีข้อปล้องยาวหากรวมทั้งก้านและใบจะมีความสูงประมาณ 1-2 เมตร ขยายพันธุ์ด้วยการแยกหน่อ ใบคลุ้มเป็นรูปไข่แกมรียาว 15-30 เซนติเมตร กว้าง 7.5-18 เซนติเมตร ปลายแหลม ฐานรูปปลีมนกว้าง ขอบเรียบ ดอกคลุ้มเป็นดอกแบบช่อเชิงลด ลักษณะผลคลุ้มเป็นผลกลมเล็กประมาณ 1.3 เซนติเมตร

การใช้ประโยชน์คนสมัยก่อนมักนำลำต้นมาใช้จักสานเป็นเครื่องใช้ในครัวเรือน เช่น เสื่อ กระบุง กระดัง หรือทำเชือกมัดสิ่งของในชีวิตประจำวัน ต้นคลุ้มมีลักษณะและขนาดคล้ายกับต้นไผ่ ไม่มีปล้องหรือแขนง ตามลำต้น มีผิวเรียบ มีความเหนียว ดัดง่ายรูปทรงสวยงามและคงทนมากกว่าพืชที่ใช้จักสานชนิดอื่น

ภาพที่ 2.4 ต้นคลุ้ม

ที่มา : (สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ, 2564)

2.3 ภูมิปัญญาหัตถกรรมจากต้นคลุ้ม

2.3.1 บทบาทของหัตถกรรมคลุ้มในวิถีชีวิตชาวชนในชุมชน

กลุ่มชาติพันธุ์ของที่อาศัยอยู่มากในแถบตำบล ตะเคียนทอง ตำบลคลองพลู และตำบลจันทเขลม นำต้นคลุ้มที่พบมาในเข่าอำเภอกาฬสินธุ์ มาใช้ทำข้าวของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน มณฑิยรพัฒน์เสมา และคณะ (2553 : 46-47) ได้กล่าวถึงงานหัตถกรรมคลุ้ม-คล้าในชุมชน ตำบลคลองพลูไว้ในรายงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความรู้ชาวของเรื่องพืชคลุ้ม-คล้า (รุ่นทาก-รุ่นเขอ) โดยใช้ภาษาของเป็นแนวทางในการศึกษา” ว่าผลิตภัณฑ์คลุ้ม-คล้าประเภทต่าง ๆ มีบทบาทในวิถีชีวิตของคนในชุมชนของในตำบลคลองพลูดังนี้

1) เสื้อ ในวิถีชีวิตชาวซองจะใช้เสื้อในการปูนอนและรับแขก และใช้เสื้อในการประกอบพิธีทางศาสนา เช่น ใช้ปูอาสนะในอุโบสถ ใช้ในการห่อศพในการทำพิธีจนกระทั่งเผา

2) กระดัง ใช้ฝัดข้าว ใช้ตากอาหารแห้ง และใช้ในพิธีรับขวัญเด็กแรกเกิด

3) กระบุง ในงานแต่งงานชาวซองจะใช้กระบุงโคกะเช่อ เป็นเครื่องประกอบพิธีการแต่งงานที่สำคัญถือเป็นสัญลักษณ์ในการแต่งงานของชาวซองที่เจ้าบ่าวจะต้องนำกระบุงมามอบให้กับเจ้าสาวในวันแต่งงาน ส่วนในงานศพจะนำมาเป็นกระบุงพระธรรมโดยใช้ข้าวเปลือกหรือข้าวตอกใส่ในกระบุงเป็นปริศนาธรรม ในวัฒนธรรมข้าวชาวซองใช้กระบุงทำเป็นกระบุงขวัญข้าวในช่วงเดือนสิบใช้ใส่อาหารเวลาไปทำนาและใช้เป็นครุฑก้นน้ำ

4) ชะนางหรือคะนาง เป็นอุปกรณ์รูปทรงคล้ายบั้งก็ใช้ซ้อนกึ่งปลาในลำคลอง

จะเห็นได้ว่า งานหัตถกรรมกลุ่ม-คล้า มีความสำคัญในหลายช่วงเวลาในชีวิตของชาวซองทั้งใช้ในชีวิตประจำวันใช้ในพิธีกรรมต่างๆ

2.3.2 ขั้นตอนการทำงานหัตถกรรมจากต้นคลุ้ม

ณภัค แสงจันทร์ (2555 : 14-15) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการผลิตหัตถกรรมจากต้นคลุ้ม-คล้าไว้ดังนี้

- 1) ตัดต้นคลุ้ม-คล้าจากแหล่งปลูกโดยจะเลือกต้นที่มีอายุ 1 ปีขึ้นไปโดยดูอายุจากกิ่งแขนง
- 2) นำต้นคลุ้ม-คล้ามาผ่าซีกให้ได้ขนาดที่ต้องการ หากต้องการชุดผืนนอกลำต้นออกให้ทำก่อนการผ่าซีก
- 3) นำมาลอกเปลือกและจักเป็นเส้นให้ได้ขนาดที่ต้องการและนำไปตากให้แห้ง
- 4) นำดอกจากคลุ้ม-คล้ามาสานเป็นผลิตภัณฑ์และทาน้ำมันจากยางปาเพื่อป้องกันความชื้นและเพิ่มความคงทนแข็งแรง

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

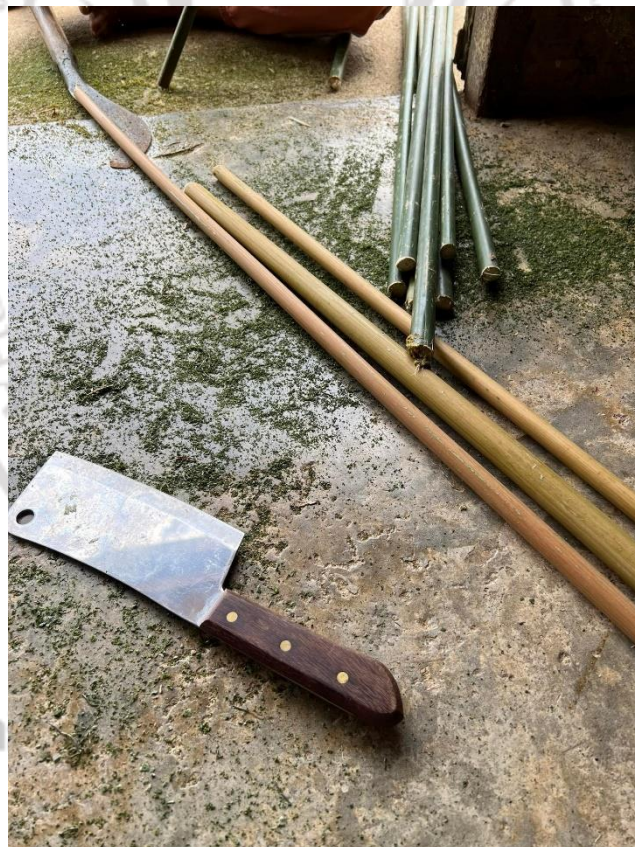
ภาพที่ 2.5 แสดงการตัดต้นกล้วย
ที่มา : (มณฑิเยร พัฒนเสมาและคณะ, 2553 : 5)

ภาพที่ 2.6 การผ่าซีกกล้วย
ที่มา : (ณภัค แสงจันทร์, 2555 : 15)

ภาพที่ 2.7 การลอกเปลือกคลุ้ม
ที่มา : (ณภัค แสงจันทร์, 2555 : 16)

ภาพที่ 2.8 ต้นคลุ้มที่ขูดผิววนออก

ภาพที่ 2.9 การจักตอกต้นคลุ้ม

ภาพที่ 2.10 การสานต้นคลุ้ม

2.4 การตกแต่งพื้นผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผา

การตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผามีอยู่หลายวิธีทั้งการเผาด้วยเปลวไฟ การประคบร้อน และ การใช้ปากกาขดลวดนำความร้อน ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการตกแต่งผิว 2 วิธีคือ การเผาด้วยเปลวไฟและการจี้ร้อนโดยใช้ปากกาขดลวดนำความร้อนซึ่งแต่ละเทคนิคมีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 การตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผาแบบเซา สุกิบัน หรือ ยาากิสุกิ

การตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผาแบบเซา สุกิบัน (Shou Sugi Bun) หรือ ยาากิสุกิ (Yakisugi) iver เป็นเทคนิคการเผาผิวไม้แบบดั้งเดิมของชาวญี่ปุ่นที่มีมานาน เป็นการเลือกใช้เปลวไฟในการเปลี่ยนแปลงสภาพและสารเคมีภายในไม้ ด้วยการใช้ไฟเผาผิวไม้ให้ไหม้เกรียม เพื่อให้ลวดลายของแผ่นไม้มีความชัดเจนและเด่นชัดขึ้น(อุทธะยาน, 2562)

เว็บไซต์ Builder online (2019) ได้กล่าวถึงที่มาของการนำไม้มาเผาและลักษณะการเผาไว้ว่า ที่มาของเทคนิคเซา สุกิบันเริ่มต้นขึ้นตั้งแต่ 300 ปีที่แล้วคนในหมู่บ้านชาวประมงที่อาศัยบนเกาะนาโอชิม่า ซึ่งเดิมซึ่งส่วนใหญ่ใช้ไม้สนในการสร้างบ้านเรือน เนื่องจากสร้างบ้านใกล้ทะเล แต่ประสบปัญหาเรื่องความชื้น ไอทะเลและแมลงเข้ามาทำลายเนื้อไม้ทำให้ไม้มีอายุการใช้งานสั้น ทำให้ต้องเปลี่ยนไม้เพื่อซ่อมแซมบ้านอยู่บ่อยครั้ง พวกเขาจึงแก้ปัญหาด้วยการเผาผิวนอกของไม้ที่เป็นเซลลูโลสอ ซึ่งเป็นส่วนที่แมลงชอบกิน อีกทั้งเทคนิคการเผาไฟนี้ยังช่วยไล่ความชื้นไปจากเนื้อไม้และช่วยให้ไม้ไม่ยืดหรือหดตัวเพิ่มขึ้นด้วย ส่วนลักษณะการเผาจะแบ่งเป็น 2 ประเภทตามลักษณะการใช้งานคือ ประเภทแรกคือการเผาไม้จนไหม้เกรียมติดเก้าอี้ดำกับเนื้อไม้ไว้ ใช้สำหรับกรุด้านนอกอาคาร โชว์เนื้อไม้สีดำขลับและความทนทาน ส่วนประเภทที่สองคือการนำเนื้อไม้ที่ผ่านการเผามาขัด เพื่อโชว์สีเนื้อไม้ด้านในขณะเดียวกันตามรอยแยกของไม้จะยังคงสีดำของเก้าอี้ดำด้านใน เป็นวิธีการโชว์ลวดลายของเนื้อไม้

การเผาผิวนี้ทำให้แผ่นไม้มีอายุการใช้งานให้ยาวนานขึ้น โดยเฉลี่ยมากถึง 80-100 ปี โดยที่สีดำจากการเผาไหม้ ไม่หลุดลอกซีดจาง และไม่ต้องทำผิวซ้ำบ่อยๆเหมือนการย้อมสีบนผิวไม้โดยทั่วไป (อุทธะยาน, 2562)

เว็บไซต์Working The Flame (2020) ได้อธิบายการตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผาแบบเซา สุกิบันว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ต้องใช้ประกอบด้วย ไม้เนื้อเบาเช่น ซีดาร์ ไม้สน เป็นต้น หัวพ่นไฟและแก๊ส แปรงลวดไว้ขัดสีเก้าอี้หลังจากเผา และน้ำยาเคลือบรักษาเนื้อไม้

ภาพที่ 2.11 ไม้ซีดาร์

ที่มา : (Forest product supply co., n.d.)

ภาพที่ 2.12 หัวพ่นไฟพร้อมถังแก๊ส
ที่มา : (ชอปปี้, 2565)

ภาพที่ 2.13 แปรงลวดขัดไม้
ที่มา : (ชอปปี้, 2565.)

ภาพที่ 2.14 นํ้ายาเคลือบผิวไม้
ที่มา : (ชอปปี, 2565.)

เว็บไซต์ Instructable Workshop (2018) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการเผาแบบเซา สุกิบันว่ามีขั้นตอนดังนี้

1) นำไม้มาเผาด้วยหัวพันไฟขนาดเล็กเพราะไม่แต่ละชนิดให้ลวดลายแตกต่างกันสิ่งสำคัญคือควรจะนำไม้ชิ้นสัก 2-3 ชิ้นมาทดสอบการเผาก่อนเริ่มการเผาไม้จริงควรถือหัวพันไฟให้ห่างจากไม้ประมาณ 12-18 นิ้ว ดังแสดงในภาพที่ 2.15

ภาพที่ 2.15 แสดงขั้นตอนการเผาไม้ด้วยหัวพันไฟ
ที่มา : (Instructable Workshop, 2018)

2) ใช้แปรงลวดขัดเขม่าส่วนเกินออกเพื่อให้เห็นลายไม้ ดังแสดงในภาพที่ 2.16 แล้วใช้ผ้าเช็ดทำความสะอาดอีกครั้ง ดังแสดงในภาพที่ 2.17

ภาพที่ 2.16 แสดงขั้นตอนการใช้แปรงลวดขัดเขม่าส่วนเกินออก
ที่มา : (Instructable Workshop, 2018)

ภาพที่ 2.17 แสดงขั้นตอนการเช็ดทำความสะอาด
ที่มา : (Instructable Workshop, 2018)

3) เคลือบผิวไม้ด้วยน้ำยาเคลือบ ดังแสดงในภาพที่ 2.18

ภาพที่ 2.18 เคลือบผิวไม้
ที่มา : (Instructable Workshop, 2018)

2.4.2 การตกแต่งผิวไม้ด้วยการจี้ร้อน

การจี้ร้อน (Pyrography) คือการใช้ไฟเพื่อสร้างลวดลาย ไม้ได้ถูกจำกัดว่าต้องใช้กับวัสดุชนิดได้ ทั้งไม้, หนัง, เหล็ก, หิน ฯลฯ ต่างเคยถูกสร้างลวดลายศิลปะด้วยไฟหรือความร้อนมาทั้งสิ้น ซึ่งเป็นกรรมวิธีการสร้างลวดลายบนไม้และหนัง ที่ต่างประเทศใช้กันมานานแล้ว (เพื่อนรักช่างหนัง, 2564)

ศิลปะแห่งการจี้ร้อนมีมานานหลายศตวรรษ เป็นเทคนิคเก่าแก่ที่ใช้ปากกาโลหะอุ่น ในการเผาไม้และวัสดุอื่น ๆ โดยทั้งลวดลายตกแต่งไว้ pyrography หรือที่เรียกว่าการเผาไม้เป็นเทคนิคที่ยอดเยี่ยมสำหรับจิตรกรที่ต้องการการลงใช้สีอื่นในการวาดภาพ ประวัติความเป็นมาของการจี้ร้อนเริ่มมีขึ้นในชนชาติอียิปต์และชนเผ่าแอฟริกันบางเผ่า และในประเทศจีนเรียกว่าการปักเข็มด้วยไฟ ศิลปินสามารถแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองด้วยการขีดเขียนลงบนไม้ หนัง หรือแม้แต่กระดาษอย่างสร้างสรรค์ โดยใช้อุปกรณ์อย่างปากกาขดลวดหรือหัวแร้ง หรือเครื่องมือโลหะที่ให้ความร้อนได้ ปากกาขดลวดมีขดลวดหลายรูปทรงแต่ละรูปทรงให้ผลในการเขียนเส้นในขนาดต่าง ๆ กัน ด้วยการใช้แรงกดที่แตกต่างกัน ศิลปิน pyrography สามารถได้โทนสีที่ต่างกันได้ ตั้งแต่สีน้ำตาลอ่อนไปจนถึงเฉดสีแก่ลึกลับที่เข้มข้น ไม้สีอ่อนเหมาะสำหรับ pyrography เช่นไม้ บีช เบิร์ช และไซคามอร์ ไม้ที่นำมาใช้ต้องไม่ผ่านกระบวนการปรับปรุงคุณสมบัติด้วยสารเคมีใดๆ เพื่อความปลอดภัยในการทำงานในขณะที่ไม้เผาไหม้ (Jessica Stewart, 2021)

สำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการจี้ร้อน Lora S. Irish (2018 : 2-3) ได้อธิบายว่าวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ประกอบด้วย

- 1) เครื่องควบคุมอุณหภูมิมี 2 ระบบ คือ ระบบอุณหภูมิเดียว
- 2) ปากกาขดลวดซึ่งมีหัวรูปทรงต่าง ๆ
- 3) กระจกทรายเบอร์ 220-320 ไม้ขีดไม้และทำความสะอาดขดลวดดังแสดงในภาพที่

2.20

4) อุปกรณ์สำหรับร่างภาพ เช่น ดินสอ ปากกา กระจกคาร์บอนสำหรับลอกลาย เทปใส หรือกระจกขาว

5) ไม้ ชนิดของไม้ที่เหมาะสมกับการจี้ร้อนคือไม้เนื้ออ่อน เช่น ไม้แอส ไม้เบิร์ช ไม้สน ส่วนไม้เนื้อแข็งปานกลางอย่างไม้โอ๊คจะได้ลวดลายทางที่หนักกว่าลากเส้นยากกว่า

ภาพที่ 2.19 ชุดเครื่องมือการตกแต่งผิวไม้ด้วยการจี้ร้อน

ที่มา : (ยูบาย. 2565)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 2.20 อุปกรณ์ร่างภาพ
ที่มา : (Lora S. Irish, 2018 : 6)

ขั้นตอนการตกแต่งผิวไม้ด้วยเทคนิคการจี้ร้อน Lora S. Irish (2018 : 2-3) ได้อธิบายว่ามีขั้นตอนดังนี้

- 1) เตรียมชิ้นไม้อย่างไม้สน หรือไม้เบิร์ช
- 2) นำกระดาษทรายขัดผิวหน้าไม้ให้เรียบ

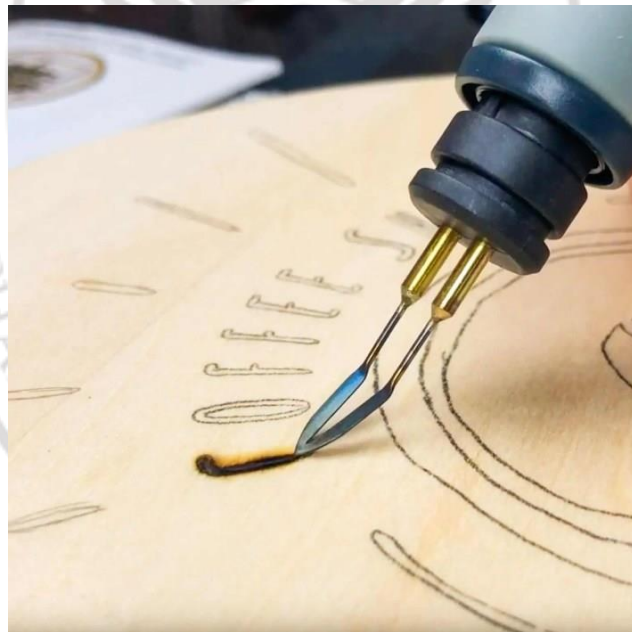
ภาพที่ 2.21 การใช้กระดาษทรายขัดผิวไม้ให้เรียบ
ที่มา : (Lora S. Irish, 2018 : 2)

- 3) เตรียมรูปลวดลายที่ต้องการ
- 4) ติดกระดาษพิมพ์ลายบนไม้ด้วยเทปใส
- 5) ลอกลายลงบนไม้ด้วยกระดาษคาร์บอน

ภาพที่ 2.22 การลอกลายลงบนไม้
ที่มา : (Lora S. Irish, 2018 : 2)

6) จี้อุ่นด้วยปากกาขดลวดหรือหัวแร้งตามลายที่วาดไว้

ภาพที่ 2.23 การจี้อุ่นด้วยปากกาขดลวดหรือหัวแร้ง
ที่มา : (Lora S. Irish, 2018 : 3)

7) เมื่อวาดเสร็จสามารถลงสีน้ำ สีไม้หรือสีอะคริลิกในช่องว่างได้

ภาพที่ 2.24 การระบายสีหลังการจี้ร้อน
ที่มา : (Lora S. Irish, 2018 :3)
8) เคลือบผิวด้วยน้ำยาเคลือบไม้

ภาพที่ 2.25 น้ำยาเคลือบไม้
ที่มา : (Lora S. Irish, 2018 : 3)

2.5 การออกแบบงานหัตถกรรม

2.5.1 องค์ประกอบของการออกแบบงานหัตถกรรม

วัชรินทร์ จรุงจิตสุนทร (2548 : 15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมไว้ว่า

- 1) แสดงคุณค่าของธรรมชาติหรืองานหัตถกรรมอันมีเอกลักษณ์และศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่น
- 2) วัสดุและกรรมวิธีการผลิตของท้องถิ่น ผลิตได้จริง โดยใช้ภูมิปัญญาของชาวบ้าน ใช้สอยดีเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
- 3) ราคาที่ซื้อได้ ไม่แพง โดยใช้การตัดสินใจน้อย และมีหลายราคาให้เลือกตามความเหมาะสม
- 4) มีความสวยงามและน่าสนใจ รูปแบบแปลกใหม่ สะดุดตา โดยยังสื่อถึงเอกลักษณ์ประจำถิ่น
- 5) สะดวกต่อการพกพาขณะเดินทาง ซื่อเป็นของฝาก ขนาดพอเหมาะ บรรจุหีบห่อที่ขนส่งได้สะดวก

2.5.2. นวัตกรรมในการออกแบบ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรม (Crafts Product Design Innovation)

เรวัต สุขสิกาญจน์ (2556) ได้อธิบายถึงนวัตกรรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์ไว้ว่าการจะสร้างนวัตกรรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรมนั้น จะต้องแสดงให้เห็นถึงการออกแบบและการผลิตที่มีการผสมผสานระหว่างขนบธรรมเนียมแบบดั้งเดิมและแบบร่วมสมัย การประดิษฐ์และสร้างสรรค์วัสดุ รูปแบบและกระบวนการผลิตที่สร้างความแตกต่างและเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของตัวผลิตภัณฑ์เองและในผลิตภัณฑ์ประเภทเดียวกันด้วย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) การออกแบบ (Design)

ส่วนใหญ่จะใช้หลักการ ทั่วไปที่เป็นพื้นฐานในการออกแบบ

1.1 ความงาม (Artistic & Aesthetic Value) ประกอบด้วย ขนาดและสัดส่วน (Size & Proportion) เหมาะสมกับประเภทของผลิตภัณฑ์ เหมาะสมกับการใช้งาน เช่น ของที่ระลึกก็ควรจะมีกะทัดรัด พกพาได้ง่ายเพื่อเป็นของฝาก เป็นต้น รูป ร่าง รูปทรง (Shape & Form) สร้างความแตกต่างและมีแนวคิดในการออกแบบได้ชัดเจนและมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว โครงสร้าง (Structure) ความแข็งแรงของโครงสร้างซึ่งสอดคล้องกับรูปแบบที่ออกแบบไว้ สี สัน (Color) สีของวัสดุแบบเดิม สีธรรมชาติ หรือการผสมผสานระหว่างวัสดุ ลวดลาย (Pattern) เกิดขึ้นมาจากพื้นผิวของวัสดุ หรือการสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่และ ยังมีรายละเอียดย่อยอีกมากที่เดียวที่ไม่ได้กล่าวไว้ ณ ที่นี้ ขึ้นอยู่กับว่าความเหมาะสมของผลิตภัณฑ์จะเป็นประเภทใด

1.2 ประโยชน์ใช้สอย (Function Value) ใช้งานได้ง่าย สะดวก เหมาะสมกับราคา ประโยชน์มากกว่าหนึ่งก็จะยิ่งได้เปรียบคู่แข่ง เพราะเป็นทางเลือกให้ลูกค้า ฯลฯ

2) กระบวนการผลิต (Production Process)

2.1 สร้างสรรค์จากตัววัสดุเดิมโดยการเปลี่ยนแปลงกรรมวิธีการผลิตเทคนิควิธีการ เพื่อสร้างความแตกต่างในรูปลักษณะใหม่

2.2 การผสมผสานระหว่างวัสดุต่างชนิดวัสดุเดิม รูปแบบเดิม กับวัสดุอื่นแตกต่างทั้ง วัสดุเดิม กับวัสดุอื่น

สรุปได้ว่าการสร้างนวัตกรรมในการออกแบบผลิตภัณฑ์หัตถกรรม ไม่ใช่สิ่งที่ไกลตัวสำหรับผู้ผลิตจนเกินไป ทุกกลุ่มทุกชุมชนสามารถสร้างนวัตกรรมได้ เพียงแค่สร้างความแตกต่าง จากสิ่งที่มีอยู่ และการสร้างสรรค์ที่ผสมผสานระหว่างการออกแบบและกรรมวิธีการผลิต แต่ต้อง คำนึงถึงที่มาของผลิตภัณฑ์อันแสดงถึงเอกลักษณ์ประจำถิ่น การต่อยอดภูมิปัญญาเดิมที่มีอยู่ และ อธิบายได้ถึงที่มาในการสร้างสรรค์ แต่ให้อยู่ในกรอบของสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น

2.6 การออกแบบหัตถอุตสาหกรรม

กิตติพงศ์ เกียรติวิภาค (2560 : 343-363) ได้อธิบายถึงกรอบแนวคิดในการออกแบบผลิตภัณฑ์ หัตถอุตสาหกรรมไว้ว่า ในการออกแบบหัตถอุตสาหกรรมควรคำนึงถึงแนวคิดดังนี้

2.6.1 ทำความเข้าใจในงานออกแบบสากล (สไตล์และความต้องการในสังคม)

สิ่งแรกที่ต้องคำนึงถึง คือความต้องการของมนุษย์ การเสาะแสวงหา ความต้องการทั้ง ทางด้านร่างกาย และจิตใจ การศึกษาแนวทาง การออกแบบในหลากหลายแง่มุม ทั้งการคาดการณ์ การออกแบบ, ความต้องการของสังคม, รูปแบบ และแฟชั่น, การเข้าใจในวัสดุให้ถ่องแท้ หรือการศึกษา ผลงานใหม่ ๆ เป็นต้น

2.6.2 รู้ลึก ครีธาในรากเหง้า ภูมิปัญญาและวัฒนธรรม

ก่อนจะทำการออกแบบต้องเรียนรู้และทำความเข้าใจ จิตสำนึก คติรากเหง้าภูมิปัญญา ท้องถิ่น บริบททางสังคมและวัฒนธรรมให้ถ่องแท้เสียก่อน เพื่อที่จะพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรมใน ทิศทางที่ถูกต้องการใช้วัฒนธรรมร่วมกับความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะจำแนกให้เห็น 6 มุมมองในการ นำไปใช้ในการสร้างสรรค์งานออกแบบหัตถอุตสาหกรรมได้ดังนี้

1) มิติทางวัฒนธรรมเป็นการมองปัญหาแบบองค์รวม โดยมองประเด็นอย่างเป็นระบบมอง ภาพรวมและมองให้เห็นถึงความเชื่อมโยงกันของสิ่งต่าง ๆ

2) มิติทางวัฒนธรรมเป็นการมองวิถีคิดของคนทีนอกจากมองวัฒนธรรมในภาพรวมแล้วยัง ต้องมองวิถีคิดเพื่อที่จะเป็นการมองเข้าถึงคุณค่าที่อยู่ภายในทำให้เราสามารถเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เข้า ด้วยกันได้ โดยกลุ่มคนชาวบ้านบางพื้นที่อาจมีความชำนาญ เทคนิคพิเศษหรือความเชี่ยวชาญ ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นมาจากการพัฒนาขึ้นงานก่อนหน้าหรือเป็นการแก้ปัญหาในผลงานจึงเกิดเป็นเท คนิค ส่วนบุคคลอันเป็นงานศิลปะที่มีคุณค่าเชิงความงาม

3) มิติทางวัฒนธรรมที่เป็นการมองจากมุมมองของคนไทยในท้องถิ่นโดยทำการวิเคราะห์ว่า สิ่งที่เกิดขึ้นนั้นสะท้อนและเกิดอะไรจากท้องถิ่น

4) มิติทางวัฒนธรรมเป็นการมองความเชื่อมโยงขององค์ประกอบทั้งหลายในองค์กรรวม

5) มิติทางวัฒนธรรมต้องมองในเชิงเคลื่อนไหวเพราะสังคมได้มีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ เช่นกัน

6) มิติทางวัฒนธรรมต้องมองให้เข้าใจถึงความพยายามที่จะปลดปล่อยให้เป็นอิสระ ต้องเป็นอิสระไม่ถูกผูกมัดเพราะเป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากในการพัฒนาผลงานทางศิลปหัตถกรรม

2.6.3 การศึกษาเรียนรู้บริบททางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนในชุมชน (ความชำนาญ ความสามารถของคนในชุมชน)

ในการศึกษาเรียนรู้บริบททางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของคนในชุมชนเป็นการเรียนรู้ ข้อมูลต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับลักษณะของวัสดุ (จากธรรมชาติหรือวัสดุดั้งเดิม), วิธีการ, รูปแบบ งานหัตถกรรมไทยและขั้นตอนต่าง ๆ ในการสร้างสรรค์ศิลปหัตถกรรมนั้นให้่องแท้ การเข้าใจ คุณสมบัติและลักษณะเฉพาะของวัสดุ การนำวัสดุไปแปรรูปและนำไปใช้ การเข้าใจวิถีคิด กรรมวิธีการ สร้างสรรค์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงผลิออกมาเป็นชิ้นงานหัตถกรรม

2.6.4 ลักษณะในการเปลี่ยนแปลงและความต้องการ / ความต่อเนื่องในการสร้างสรรค์งาน ออกแบบศิลปหัตถกรรม

ผู้ศึกษาควรตระหนักและเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงและความต่อเนื่องในการสร้างสรรค์งาน ศิลปหัตถกรรมให้มาก เพื่อที่สามารถนำไปออกแบบสร้างสรรค์ ในทิศทางที่ควรจะเป็นและสอดคล้อง กับสิ่งที่ตั้งเป้าประสงค์ไว้ เนื่องจากในสภาวะ ที่บ้านเมืองเกิดความเปลี่ยนแปลงไปตามกระแสของโลก นั้น ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจากเดิมที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชาวบ้านในชนบท ก็มีอาจจะด้านทานหรือ แม้แต่จะหยุดนิ่งให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะการณ์ที่เกิดขึ้นได้ รวมถึงปัจจัยต่าง ๆ จึงสามารถ สรุปลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางการออกแบบได้ดังนี้

1) การเปลี่ยนวัสดุ คือ มีการนำเอาวัสดุสมัยใหม่ วัสดุสังเคราะห์ต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมใน การออกแบบงานศิลปหัตถกรรม

2) เปลี่ยนหน้าที่ คือ เปลี่ยนหน้าที่ใช้สอยจากเดิมเป็นหน้าที่ใหม่

3) เปลี่ยนรูปแบบ งานศิลปหัตถกรรมได้รับผลกระทบในด้านการเปลี่ยนรูปแบบนั้นเป็น ผลมาจากการที่ถูกเปลี่ยนหน้าที่ใช้สอย ไปใช้ประโยชน์อย่างหลากหลายต่างไปจากเดิม

4) เปลี่ยนโดยการยกระดับการเปลี่ยนแปลง ผลงานที่มีระดับหรือมีความเชื่อทางวัฒนธรรมที่ปลูกฝังมานานถ้าทำการออกแบบขึ้นมาใหม่หรือยังคงรูปแบบเดิม ประโยชน์ใช้สอยแบบเดิมถ้าได้รับความนิยมหรือเป็นที่ยอมรับในสังคมผลงานก็อาจยกระดับกลายเป็นมรดกทางวัฒนธรรม

5) เปลี่ยนแปลงตามความต้องการของผู้บริโภค

2.6.5 การรับรู้ ความเข้าใจและความรู้สึก (Kansei Design)

แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยหลักการคันไซ (Kansei) ซึ่งเป็นวิธีการในการแปลงความรู้สึกและอารมณ์ของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ ให้อยู่ในรูปแบบของคุณลักษณะผลิตภัณฑ์ เพื่อช่วยให้ผู้ออกแบบสามารถนำคุณลักษณะดังกล่าวไปออกแบบผลิตภัณฑ์ให้ตอบสนองต่อพฤติกรรม และความต้องการของผู้บริโภคได้ คันไซ อาจรู้จักกันในชื่อ การออกแบบเกี่ยวกับอารมณ์ (Emotional Design, Affective Engineering) เป็นแนวทางและทฤษฎีการออกแบบที่ใช้ความรู้สึก การสัมผัส การรับรู้ได้ยิน หรือใช้ความสามารถในการมองเห็นเพื่อจินตนาการเป็นต้น

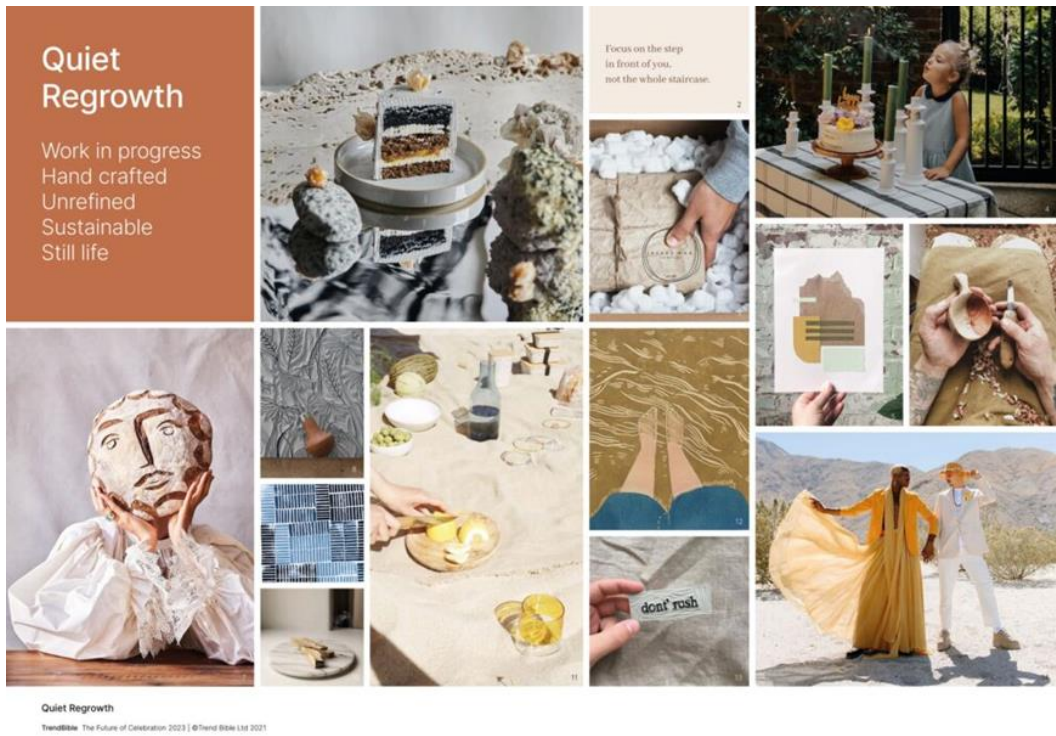
2.7 แนวโน้มการออกแบบของขวัญและสินค้าไลฟ์สไตล์ปี 2023

2.7.1 แนวโน้มการออกแบบของขวัญปี 2023

เว็บไซต์ Trend bible (2022) ซึ่งเป็นเว็บไซต์ที่เผยแพร่แนวโน้มการออกแบบผลิตภัณฑ์ได้ให้รายละเอียดเกี่ยวกับแนวโน้มการออกแบบสินค้าของขวัญในปี 2023 ไว้ดังนี้

การฟื้นฟูอย่างสงบ (Quiet Regrowth) เมื่อความกังวลเรื่องโลกมาถึงจุดวิกฤต ความจำเป็นในการเฉลิมฉลองอย่างยั่งยืน เราต้องคำนึงผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมที่เป็นธรรมชาติแท้และเรียบง่ายเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด สิ่งนี้มีอิทธิพลต่อการออกแบบให้มีความยั่งยืน ผลิตภัณฑ์ต้องมีการออกแบบบรรจุภัณฑ์ที่ใช้แนวคิดขยะเป็นศูนย์ (Zero waste) เป็นผลิตภัณฑ์ของขวัญที่หรูหราและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อารมณ์ของแนวโน้มนี้คือความเรียบง่ายอบอุ่นคลายการใช้ชีวิตอย่างช้า ๆ ค่อย ๆ ฟื้นฟูทั้งจิตใจ การดำเนินชีวิตประจำวันจะมีความสนใจที่จะใช้งานหัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ที่ออกแบบอย่างยั่งยืน สีที่ใช้จะเป็นสีเอิร์ธโทน เช่น สีน้ำตาล สีเทา สีเบจ สีส้มหม่น สีฟ้าอมเทา เป็นต้น

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 2.26 ภาพกระดานแสดงอารมณ์และแนวคิดของแนวโน้มการออกแบบการฟื้นฟูอย่างสงบ
ที่มา : (Trend Bible, 2022)

ภาพที่ 2.27 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับแนวโน้มการออกแบบ
ที่มา : (Trend Bible, 2022)

ภาพที่ 2.28 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับแนวโน้มการออกแบบ
ที่มา : (Trend Bible, 2022)

ภาพที่ 2.29 กลุ่มสีที่ใช้สำหรับแนวโน้มการฟื้นฟูอย่างสงบ
ที่มา : (Trend Bible, 2022)

2.7.2 แนวโน้มการออกแบบผลิตภัณฑ์ของใช้ในบ้านปี 2023

จากเว็บไซต์ Italian Bark (2022) ได้กล่าวถึงงานแสดงสินค้าออกแบบนานาชาติ MAISON & OBJET 2022 ว่าผลิตภัณฑ์ของใช้ในบ้านที่แสดงในงานส่วนใหญ่มีแนวโน้มการออกแบบในปี 2023 ดังนี้

1) งานออกแบบสไตล์ญี่ปุ่น มีความนิยมงานออกแบบสไตล์ญี่ปุ่นในปี 2560 ปัจจุบันก็ยังมี ความนิยมงานออกแบบแนวนี้อยู่ ภายในงานแสดงสินค้ามีการจัดวางสินค้าเฟอร์นิเจอร์และของใช้ในบ้านเป็นสไตล์ญี่ปุ่นในหลายบูธที่แสดงสินค้า งานออกแบบสไตล์ญี่ปุ่นจะเน้นสีธรรมชาติ สีไม้ และ รูปทรงเรียบง่าย

ภาพที่ 2.30 ภาพสาธิตการจัดวางเฟอร์นิเจอร์และการตกแต่งบ้านสไตล์ญี่ปุ่น
ที่มา : (Italian bark, 2022)

ภาพที่ 2.31 แจกันสีพาสเทลสไตล์ญี่ปุ่นที่ทำด้วยวิธีการถักหมวก
ที่มา : (Italian bark, 2022)

2) งานออกแบบสไตล์ Retro Futurism คือการสร้างสรรคผลงานภายใต้สายตาของคนยุคเก่าที่จินตนาการภาพอนาคต จึงเหมือนอยู่กึ่งกลางระหว่างอดีตและอนาคต ในงานแสดงสินค้า Maison & Objet ครั้งนี้มีความวิเศษและย้อนยุคมากมาย แต่สิ่งใหม่คือบรรยากาศย้อนยุคมักจะจับคู่กับความงามในโลกอนาคต ซึ่งได้รับแรงบันดาลใจจาก Metaverse และศิลปะดิจิทัล ทำให้เกิดการออกแบบและฉากใหม่ ๆ ภายในงานด้วยสไตล์ใหม่ที่น่าสนใจ

ภาพที่ 2.32 ภาพสาธิตการตกแต่งภายในบ้านในสไตล์ Retro Futurism 1
ที่มา : (Italian bark, 2022)

ภาพที่ 2.33 ภาพสาธิตการตกแต่งภายในบ้านในสไตล์ Retro Futurism 2
ที่มา : (Italian bark, 2022)

3) งานออกแบบที่แสดงความสุขและสนุกสนาน (Happiness and conviviality)
หลังจากการระบาดของโควิด 19 ผู้คนเริ่มมีความสุขในการอยู่บ้านและแต่งบ้าน ในการออกแบบสไตล์นี้จะเน้นสีสดใส รูปทรงที่สนุกสนาน รูปทรงจะมีขอบมนสไตล์มินิมอลลิสต์ ใช้ลวดลายที่สนุกสนานบนผลิตภัณฑ์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 2.34 ภาพสาธิตการตกแต่งภายในบ้านในสไตล์แสดงความสุขและสนุกสนาน
ที่มา : (Italian bark, 2022)

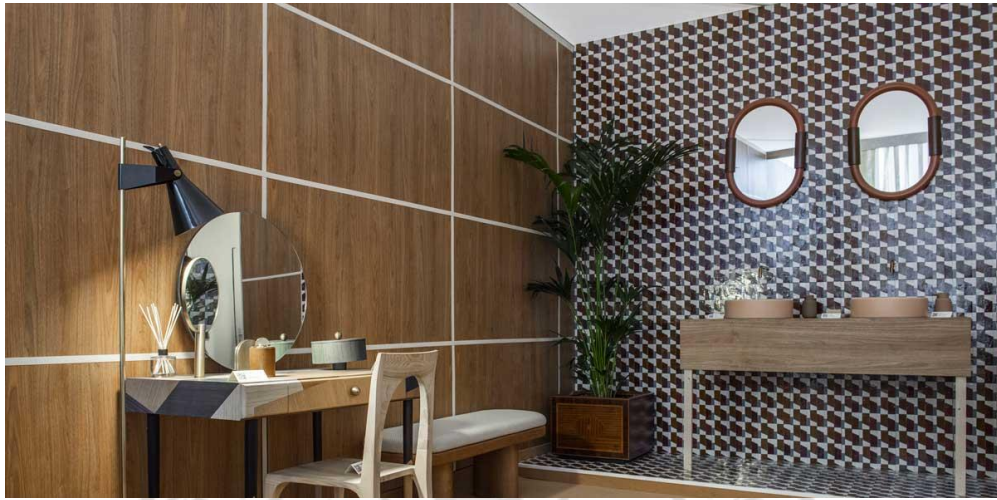

ภาพที่ 2.35 ของแต่งบ้านที่พิมพ์ลวดลายที่มีสีสัน
ที่มา : (Italian bark, 2022)

4) งานออกแบบสไตล์หรูหราสำหรับทุกคน (Luxury for everybody) ความหรูหราเป็นธีมการจัดงานหลักของงาน MAISON & OBJET 2022 ในปีนี้ งานฝีมือที่พิถีพิถันและหรูหรา ผสมผสานกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีใหม่ๆ แต่ยังคงอยู่ในสไตล์งานแบบวัฒนธรรมป๊อป (Pop culture) ซึ่งมีกลิ่นไอของบรรยากาศแบบจีน รวมไปถึงงานออกแบบสไตล์อาร์ตเดโค ซึ่งมีลักษณะเด่นของงานออกแบบ คือการใช้เส้นโค้งและเส้นตรงเรียบง่ายแต่แข็งแรง เน้นประโยชน์ใช้สอย เส้นสายพวยพุ่งเปี่ยมไปด้วยพลังความเคลื่อนไหวแสดงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังเป็นลายเส้นที่ตัดทอนมาจากศิลปะแบบอาร์ตนูโว และโดดเด่นในลักษณะที่เป็นรูปทรงเรขาคณิตเส้นสายสะอาดตา

ภาพที่ 2.36 ของแต่งบ้านที่พิมพ์ลวดลายแบบจีน
ที่มา : (Italian bark, 2022)

ภาพที่ 2.37 วอลล์เปเปอร์ที่มีลวดลายสไตล์อาร์ตเดโค
ที่มา : (Italian bark, 2022)

5) งานออกแบบที่ได้รับแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ธรรมชาติยังคงเป็นแรงบันดาลใจหลักสำหรับการตกแต่งภายใน สีเอิร์ธโทนและบรรยากาศแบบชนบทยังคงเป็นที่นิยม โดยมีการตกแต่งที่ได้รับแรงบันดาลใจจากแอฟริกันและชาติพันธุ์มากมาย ไม่เป็นวัสดุหลัก ซึ่งใช้เทคนิคกับไม้หลายแบบ เช่น การดัดโค้งหรือเทคนิคโซสุจิบัน ร่วมกับเส้นใยธรรมชาติ โดยเฉพาะหวาย แรงบันดาลใจจากธรรมชาติก็มาจากทะเลในปีนี้ด้วยการตกแต่งในธีมทะเลและพื้นผิวที่ชวนให้นึกถึงความคลื่นไหลของมหาสมุทร

ภาพที่ 2.38 ภาพสาธิตการตกแต่งบ้านด้วยงานชนเผ่า
ที่มา : (Italian bark, 2022)

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ภาพที่ 2.39 ภาพสาธิตการตกแต่งบ้านสไตล์ธรรมชาติใช้ายหัตถกรรมหวายและงานจักสานอื่นๆ
ที่มา : (Italian bark, 2022)

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 การพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรสมุนไพรมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน นวดแผนไทย บ้านแม่ทะ อำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง

คณะผู้วิจัย จะนำกระบวนการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เครื่องมือในการวิจัย และกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกับชุมชนของการวิจัยการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยบ้านแม่ทะ อำเภอมะทะ จังหวัดลำปาง มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยนี้ ซึ่งการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้ กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (participatory action research) เครื่องมือในการวิจัย คือ การสังเกตการณ์ การสัมภาษณ์เชิงลึก การจัด เวทีเสวนา การสร้างการเรียนรู้ร่วมกันของนักวิจัยและกลุ่มเป้าหมาย คือสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนนวดแผนไทยบ้านแม่ทะ มีวัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อศึกษา ศักยภาพของกลุ่มในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อศึกษาแนวทางและ พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อให้เข้าสู่กระบวนการรับรองตามมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ศักยภาพของกลุ่มในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ พบว่า ต้องให้สมาชิกกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ กระบวนการในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยได้รับคำ แนะนำ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง และให้เป็นหน่วยงานหนุนเสริม ผลักดันและสร้างองค์ความรู้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ดังนั้น แนวทาง ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ฯ คือ การสร้างองค์ความรู้ให้แก่สมาชิกและ ให้สมาชิกในกลุ่ม เลือกรผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความเหมาะสมที่สุดเพื่อพัฒนา ไปสู่มาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยมีสำนักงาน อุตสาหกรรมจังหวัดลำปางเป็นหน่วยหนุนเสริม

2.8.2 การศึกษาและออกแบบชุดอุปกรณ์สร้างลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ ด้วยเทคนิคพิมพ์ ความร้อน กรณีศึกษา : การประยุกต์ใช้ลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสาน

คณะผู้วิจัยจะนำขั้นตอนการดำเนินการวิจัยของงานวิจัยมาประยุกต์ใช้ในการวิจัยนี้ ในขั้นตอนการคัดเลือกแบบร่างโดยผู้เชี่ยวชาญ การวิจัยเรื่อง การศึกษาและออกแบบชุดอุปกรณ์สร้าง ลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ ด้วยเทคนิคพิมพ์ความร้อน กรณีศึกษา : การประยุกต์ใช้ลวดลายพื้นถิ่น ภาคอีสานวิจัยซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลและประยุกต์ใช้ลวดลายพื้น ถิ่นภาคอีสาน ในการออกแบบชุดอุปกรณ์สร้างลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ด้วยเทคนิคพิมพ์ความร้อน กรณีศึกษาการประยุกต์ใช้ลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสาน 2) เพื่อออกแบบและพัฒนาชุดอุปกรณ์สร้าง ลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ด้วยเทคนิคพิมพ์ความร้อน 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มผู้ผลิตเครื่องเรือนไม้ที่มีต่อชุดอุปกรณ์สร้างลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ด้วยเทคนิคพิมพ์ ความ ร้อน จากการวิเคราะห์ลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสาน ได้กำหนดลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสานมีทั้งหมด 87 ลวดลายจากการศึกษาสำรวจลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสาน ได้กำหนดลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสานทั้งหมด เหลือ 17 ลวดลาย จากนั้นจึงใช้กรอบแนวคิดแนวทางการศึกษาศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านความงาม มาเป็น แนวคิดวิเคราะห์เพื่อเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญด้านลวดลายเฉพาะถิ่น จำนวน 5 ท่าน ประเมินและให้ข้อเสนอแนะโดยการใช้รูปภาพและการใช้รูปภาพจำลอง นำเสนอให้เหลือจำนวน 5 ลวดลาย มาพัฒนาปรับปรุงสร้างชุดอุปกรณ์สร้างลวดลาย ที่ได้จากการสรุปลวดลายพื้นถิ่นภาคอีสาน แล้วสร้างแบบร่าง และผ่านกระบวนการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสม จำนวน 5 รูปแบบและสร้างต้น แบบจำลองจริง 5 รูปแบบ เพื่อนำมาทำการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ทางด้าน การออกแบบ จำนวน 5 ท่าน ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบชุดอุปกรณ์สร้างลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ จากการประเมินขั้นสุดท้ายตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นของชุดอุปกรณ์สร้าง ลวดลายบนพื้นผิวประเภทไม้ ที่ออกแบบและลวดลายพิมพ์ความร้อน ในภาพรวมอยู่ในความพึงพอใจ ด้านรูปแบบเท่ากับ $\bar{x} = 4.40$ อยู่ในระดับมาก ด้านประโยชน์ใช้สอย $\bar{x} = 4.32$ อยู่ในระดับมาก ด้าน ความสวยงาม $\bar{x} = 4.45$ อยู่ในระดับมาก ด้านลักษณะเฉพาะถิ่นเท่ากับ $\bar{x} = 4.52$ อยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจรวมทุกด้านคือ $\bar{x} = 4.42$ อยู่ในระดับมาก